

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 409/08-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., pre namietané porušenie práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/80/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. októbra 2008 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/80/2008.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 3. apríla 2008 na okresnom súde žalobu, ktorou sa proti správcovi bytového domu na... v B. domáhal rozhodnutia o neplatnosti hlasovania vlastníkov bytov uvedeného bytového domu na schôdzi konanej 26. marca 2008, ako aj uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť v prospech fondu opráv uvedeného bytového domu po 50 000 Sk ako „... *satisfakciu... za podpísanie pochybnej zápisnice z domovej schôdze zo dňa 26. 03. 2008...*“ a správcovi bytového domu – spoločnosti B., s. r. o., B., uloženie povinnosti zaplatiť 300 000 Sk, taktiež v prospech fondu opráv uvedeného bytového domu „... *za úmyselné zavádzanie a podvody...*“. Okresný súd listom z 10. apríla 2008 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v sume 15 500 Sk.

Sťažovateľ podal 21. apríla 2008 okresnému súdu žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov v označenom konaní. Okresný súd zaslal sťažovateľovi v prílohe listu z 28. apríla 2008 tlačivo na preukázanie jeho osobných, príjmových a majetkových pomerov pre účely rozhodnutia o oslobodení od súdnych poplatkov s výzvou, aby tlačivo v lehote 15 dní mu vyplnené a potvrdené príslušnými orgánmi doručil.

Sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu podaním z 8. mája 2008 doručeným 13. mája 2008, v ktorom uviedol: „... *Zákonná sudkyňa nerešpektuje skutočnosť, že žalobca je plne invalidný a nevládze lietať po úradoch a potvrdzovať listiny a nemá peniaze na zaplatenie overenia podpisu, že nemá žiaden príjem a nemá ako platiť poplatky za bývanie B., spol. s r. o.*

Nech mi súd prideli osobu – asistenciu a nech behá tá. Ja nevládzem.“

Okresný súd uznesením č. k. 10C/80/2008–38 z 27. mája 2008 sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal s odôvodnením, že neposkytol súdu potrebnú súčinnosť na preukázanie jeho osobných, príjmových a majetkových pomerov, ktoré by v zmysle § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov v predmetnej veci. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol: „... *Súd ustálil, že navrhovateľ nezdokladoval svoju žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov... Pre zdôvodnenie rozhodnutia o priznaní oslobodenia od súdnych*

poplatkov je nevyhnutné predložiť také pravdivé dôkazy, ktoré vyvracajú akékoľvek pochybnosti o pomeroch účastníka tak v rovine sociálnej, ako aj majetkovej. Súd nie je povinný si tieto dôkazy obstarávať sám, ani pri ich obstarávaní asistovať, okrem prípadu, že účastník nemôže tieto dôkazy priložiť bez svojej viny. Aj túto skutočnosť je však povinný súdu preukázať. Navrhovateľ sa správne domnieva, že má zo zákona nárok na prejednanie veci, avšak za splnenia ďalšej zákonnej podmienky a tou je zaplatenie súdneho poplatku, ktorý je splatný súčasne s podaným návrhom. V opačnom prípade môže súd konanie zastaviť, o čom bol navrhovateľ poučený.“

Podaniami zo 6. júna 2008 sťažovateľ napadol prvostupňové rozhodnutie okresného súdu č. k. 10C/80/2008–38 z 27. mája 2008 a taktiež požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní.

O prvom podaní zo 6. júna 2008, ktoré bolo podľa jeho obsahu posúdené ako odvolanie, rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 14Co/381/2008–102 z 21. augusta 2008 tak, že prvostupňové uznesenie okresného súdu č. k. 10C/80/2008–38 z 27. mája 2008 potvrdil, okrem iného dôvodiac: „... súd prvého stupňa odôvodnil napadnuté rozhodnutie tým, že navrhovateľ v spore nepreukázal pravdivosť tvrdení o jeho majetkových pomeroch. Bez ohľadu na skutočnosť v koľkých súdnych konaniach už bol navrhovateľ oslobodený od súdneho poplatku, je povinný v každom konkrétnom súdnom konaní na výzvu súdu preukázať, že jeho aktuálne majetkové a osobné pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Navrhovateľ potrebné dôkazy nedoložil ani v odvolacom konaní...“

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 7. októbra 2008 podanie z 3. októbra 2008 označené ako dovolanie, v ktorom napadol uznesenie krajského súdu č. k. 14/Co/381/2008–102 z 21. augusta 2008 (aj keď ho presne výslovne neoznačil, neuviedol v akom rozsahu označené rozhodnutie napáda a čoho sa svojím podaním domáha – petit dovolania).

Ďalším podaním z 3. októbra 2008 doručeným okresnému súdu 7. októbra 2008 zmenil petit žaloby podanej okresnému súdu 3. apríla 2008 tak, že vzal návrh v časti týkajúcej sa zaplata peňažných súm 50 000 Sk a 300 000 Sk späť.

Okresný súd listom z 15. októbra 2008 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní doplnil podané dovolanie doplnením plnej moci osvedčujúcej splnomocnenie konkrétneho advokáta na zastupovanie v dovolacom konaní s poučením, že v tomto konaní (o podanom dovolaní) musí byť účastník podľa zákona (Občianskeho súdneho poriadku) povinne zastúpený advokátom.

Sťažovateľ namieta, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/80/2008 porušuje jeho práva zaručené dohovorom v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14. Procesný postup okresného súdu má podľa sťažovateľa charakter šikanovania vzhľadom na vyrubenie súdneho poplatku, vyžadovanie predloženia dôkazov o osobných, majetkových a príjmových pomeroch sťažovateľa, ako aj nepriznaním mu oslobodenia od súdnych poplatkov v konaní.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť sťažovateľa nespĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona o ústavnom súde, napriek tomu je z jej obsahu zrejmé, že námietky sťažovateľa smerujú k porušeniu jeho práv zaručených v čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu (ako súdu prvého stupňa) v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/80/2008 v súvislosti s vyrubeníím súdneho poplatku sťažovateľovi a jeho následnou žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov v predmetnej veci.

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa ochrany svojich práv v súvislosti s vyrubeníím súdneho poplatku a následným nepriznaním oslobodenia od súdnych poplatkov v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/80/2008 (uznesením okresného súdu z 27. mája 2008) mohol podľa platnej právnej úpravy občianskeho súdneho konania domáhať priamo pred všeobecnými súdmi vyššej inštancie využitím opravných prostriedkov (odvolania a prípadne aj dovolania, ak by nezákonné rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa spôsobilo vo svojich dôsledkoch odňatie možnosti sťažovateľa konať pred súdom), ktorú

možnosť aj využil, a toto rozhodnutie bolo preto predmetom prešetrenia pred krajským súdom.

Právomoc všeobecných súdov poskytnúť v tomto smere ochranu sťažovateľovmu právu na spravodlivé súdne konanie na základe opravných prostriedkov, ktorá vyplýva priamo z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku [§ 201 a nasl., § 237 písm. f) OSP], vylučuje (s ohľadom na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy) právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnosti smerujúcej priamo proti procesnému postu a rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa.

Ústavný súd z uvedeného dôvodu sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2008